

GEMAAKT

EEN FILMREEKS OVER
AMBACHTEN EN DE WAARDE
VAN MAKEN

2026
2027



CRAFTING
FUTURES

*In het maken denken de handen mee,
in het kijken ontvouwt zich een andere
manier van zien.*



COLOFON

FOTO COVER:

A Combmaker's Tale, © Unfold & Alexandre Humbert

FOTO ACHTERFLAP:

Atelier Marc Reymen, © Femke den Hollander & Focus Vakmanschap

TEKST, PROGRAMMA & VORMGEVING:

Tim Dierickx

Deze filmreeks maakt deel uit van **Crafting Futures**, een onderzoeksproject naar de maatschappelijke waardering van ambachtelijke vaardigheden en kennis. Het onderzoek loopt van 2024 tot 2028 en wordt uitgevoerd met steun van de Vlaamse overheid (FWO-SBO-projectcode: SOO2124N). Het project is een samenwerking van UAntwerpen, KU Leuven, KASK Gent, Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Antwerpen en Sint Lucas Antwerpen.

Voor meer informatie over het onderzoeksproject, ga naar www.craftingfutures.be.



Beste enthousiasteling of toevallige lezer,

INTRODUCTIE

Gemaakt is een filmreeks over ambachten en de vele betekenissen die in maken besloten liggen. In vijf filmavonden brengen we fictie- en documentairefilms samen die elk op hun eigen manier ambachtelijke praktijken in beeld brengen. Soms staat het maakproces nadrukkelijk centraal. In andere gevallen blijft het meer op de achtergrond aanwezig, als een stille kracht die mee het verhaal draagt. Telkens toont het zich als iets dat verder reikt dan het streven naar meesterschap of het vervaardigen van een object alleen. Het raakt aan hoe mensen leven, leren, volharden en zorg dragen, maar bovenal aan hoe ze zich tot elkaar en tot een veranderende wereld verhouden.

De reeks kiest bewust voor een brede waaier aan ambachten en invalshoeken, van keramiek tot uurwerkmaken, met oog voor zowel traditionele technieken als innovatie. Daarbij krijgt ook de rol van vakmanschap in fictie een bijzondere plaats. Maakpraktijken hoeven daar geen decorstuk te zijn, maar

bepalen mee hoe de verhalen zich ontploegen en welke betekenissen erin naar voren komen. In een atelier, aan een werkbank of rond een object in wording worden verhoudingen zichtbaar die anders moeilijk onder woorden te brengen zijn. Daarin schuilen vaak ook waarden die niet altijd expliciet benoemd worden, maar wel richting geven aan wat mensen doen en doorgeven.

De films in deze reeks nemen hun tijd, zoeken nuance en maken ruimte voor detail. Ze laten zien hoe vorm en betekenis langzaam samen groeien, zowel in wat gemaakt wordt als in de manier waarop ernaar gekeken wordt. Het woord 'gemaakt' draagt daarbij een zekere dubbelzinnigheid in zich. Het kan iets kunstmatigs of geforceerds oproepen, maar ook verwijzen naar iets dat met zorg en tijd tot stand komt. Deze reeks vertrekt – misschien vanzelfsprekend – vanuit die tweede betekenis. Ook film zelf is in die zin een gemaakte vorm. Wat op het scherm verschijnt, ontstaat uit creatieve keuzes in ritme en kadrering. Die verwantschap tussen film en ambacht is door de reeks verweven. Beide vragen geduld voor wat zich niet onmiddellijk prijsgeeft. Beide maken voelbaar dat betekenis zelden in één beweging ontstaat.

Elke avond vertrekt vanuit een overkoepelend thema waartoe de gekozen films zich op een bijzondere wijze verhouden. Via ambacht en maakpraktijken vertellen ze ons iets over het onderwerp dat centraal staat, zonder dat ze zich daartoe laten herleiden. De thema's zijn daarom geen sluitende interpretaties, maar vertrekpunten om samen verder te reflecteren. Elke vertoning wordt kort ingeleid en gekaderd, gevolgd door een gesprek of nabespreking met personen die vanuit hun eigen praktijk of achtergrond aansluiting vinden bij het thema. Zo wil *Gemaakt* ruimte creëren om collectief te kijken en uit te wisselen.

In een wereld die steeds sneller lijkt te bewegen, nodigt deze reeks uit om te vertragen en stil te staan bij de vele waarden van ambacht. De films vragen aandacht voor wat anders gemakkelijk onopgemerkt blijft en maken tastbaar wat maakprocessen ons kunnen leren over het samenleven in een gedeelde wereld.

Wees welgekomen bij *Gemaakt*!



OVERZICHT & AGENDA

29 okt. 2026	Le Bleu du Caftan Intimiteit*, De Cinema Antwerpen	p. 6 – 7
15 dec. 2026	The Watchmaker's Apprentice Tijd*, Lumière Brugge	p. 8 – 9
23 feb. 2027	Le Fils Opvoeding*, De Cinema Antwerpen	p. 10 – 11
13 apr. 2027	The Colour Room Emancipatie*, Lumière Brugge	p. 12 – 13
24 jun. 2027	Apagada - A Combmaker's Tale Innovatie*, De Cinema Antwerpen	p. 14 – 15

29 OKT 2026
DE CINEMA (ANTWERPEN)



Le Bleu du Caftan

2022 - 123 minuten - fictie

Inleiding om 19u15, aanvang film om 19u30 met nabespreking.

REGIE: Maryam Touzani

MET: Lubna Azabal, Ayoub Missioui & Saleh Bakri

THEMA: intimiteit

INLEIDING: Bert De Munck

NABESPREKING: Vic Bervoets

**DE
CINEMA**

Tickets & info via <https://decinema.be/>

In een klein atelier in de medina van Salé, maakt Halim al zijn hele leven kaftans op de manier waarop zijn vader het hem leerde. Als *maalem* in de traditionele Marokkaanse kleermakerskunst, runt hij samen met zijn vrouw Mina de zaak. Wanneer de jonge Youssef als leerling wordt aangenomen, ontstaat een onuitgesproken spanning die hun vertrouwde evenwicht geleidelijk verstoort. Tussen meester en leerling groeit een intieme verstandhouding die ieder van hen confronteert met gevoelens van verlangen, loyaliteit en verbondenheid in tijden van kwetsbaarheid.

Le Bleu du Caftan verweeft vakmanschap en intimiteit op een subtiële, maar intense manier. In het atelier zijn stof en lichaam nooit ver van elkaar verwijderd: elke steek, elke passing en elke aanraking draagt een vorm van aandacht in zich. Touzani gebruikt het ambacht hier niet louter als decor, maar als een spiegel voor haar personages. Wat onuitgesproken blijft, krijgt vorm in de handelingen van alledag en in de zorg waarmee zowel een kledingstuk als een relatie wordt onderhouden. De nadruk op aanraking en lichamelijke verleen de film daarbij een bijzondere zintuiglijkheid. De blauwe kaftan waaraan Halim werkt, loopt daarbij als een rode draad door het verhaal en krijgt gaandeweg een betekenis die verder reikt dan het ambacht alleen.

De film ging in 2022 in première op het Filmfestival van Cannes, waar hij de FIPRESCI-prijs won. Nadien was hij Marokko's inzending voor de Oscars. Net als de caftan die erin wordt gemaakt, vraagt de film om geduld en toont hij, steek voor steek, hoe zorgvuldig passie en intimiteit vorm krijgen in relatie tot het maakproces.

Voorafgaand aan de vertoning verzorgt Bert De Munck een inleiding waarin hij de film situeert binnen een bredere maatschappelijke en historische context. Na de film gaat Vic Bervoets dieper in op de betekenis van lichamelijke en intimiteit binnen ambachtelijke maakpraktijken, en op de manier waarop aanraking en zorg daarbij dragers worden van emotie en verbondenheid.

15 DEC 2026
CINEMA LUMIÈRE (BRUGGE)



The Watchmaker's Apprentice

2015 - 67 minuten - docu

Inleiding om 19u15, aanvang film om 19u30 met nabespreking.

REGIE: David Armstrong

MET: George Daniels & Roger Smith

THEMA: tijd

INLEIDING: Tim Dierickx

NABESPREKING: Frank van Looveren, Richard Anthone & Timm Knaeps

Tickets & info via <https://lumiere-brugge.be/>



+ **duur;tijd** (18 min), over de laatste dagen van de opleiding tot uurwerkmaker

Regie: Timm Knaeps

Een mechanisch uurwerk meet de tijd tot op de seconde, maar om er één te leren maken zijn jaren nodig. The Watchmaker's Apprentice volgt de bijzondere verhouding tussen George Daniels en Roger Smith, twee sleutelfiguren binnen de Britse uurwerkmakerij. Als jonge maker raakt Smith gefascineerd door Daniels' manier van werken en besluit hij zich toe te leggen op het maken van een eigen uurwerk. Zijn eerste poging weet Daniels niet te overtuigen. Hij begint opnieuw en besteedt jaren aan het verfijnen van zijn techniek. Zijn volharding levert hem uiteindelijk Daniels' erkenning op en vormt het begin van een samenwerking die bepalend wordt voor zijn verdere ontwikkeling als uurwerkmaker.

Armstrongs documentaire richt zijn blik op een ambacht waarin verschillende vormen van tijd door elkaar lopen. Tegenover de exacte, mechanische tijd van het uurwerk staat de veel tragere tijd die nodig is om iets te leren beheersen. Een fractie van een seconde kan technisch van belang zijn, terwijl het ontwikkelen van een trefzekere hand of een geoefend oog jaren vraagt.

Die lange lijn van kennisoverdracht krijgt een lokale en kwetsbare tegenhanger in duur:tijd van Timm Knaeps. De korte documentaire brengt de laatste dagen van de opleiding tot uurwerkmaker in beeld. Het verdwijnen van de opleiding roept de vraag op wat er met een ambacht gebeurt wanneer zo'n omgeving wegvalt. Technieken kunnen worden beschreven en gereedschappen kunnen worden bewaard, maar daarmee blijft een praktijk nog niet vanzelf bestaan. Vakkennis vraagt immers tijd om te vertragen en herhaling voor ze echt in de vingers zit.

Beide films maken voelbaar hoe dubbelzinnig tijd binnen het uurwerkmaken aanwezig is. Wat door het uurwerk nauwkeurig wordt opgedeeld, moet door de maker ruimschoots worden geïnvesteerd. Tijd is hier tegelijk materiaal en voorwaarde. Voorafgaand aan de vertoning leidt Tim Dierickx de avond in en kadert tijd als een ruimer begrip binnen maakpraktijken. Na afloop gaan Frank van Looveren, Richard Anthone en Timm Knaeps in gesprek over de totstandkoming van de kortfilm, wat het ambacht voor hen betekent en hoe tijd daarin een rol speelt.

23 FEB 2027

DE CINEMA (ANTWERPEN)



Le Fils

2002 - 103 minuten - fictie

Inleiding om 19u15, aanvang film om 19u30 met nabespreking.

REGIE: Jean-Pierre & Luc Dardenne

MET: Olivier Gourmet, Morgan Marinne & Isabella Soupart

THEMA: opvoeding

INLEIDING: Jonas Nicolai

NABESPREKING: Jan Masschelein

**DE
CINEMA**

Tickets & info via <https://decinema.be/>

In het schrijnwerkersatelier van een centrum voor sociale re-integratie leidt Olivier jongeren op in houtbewerking. Wanneer de zestienjarige Francis zich aandient, weigert hij hem aanvankelijk. Toch blijft Olivier de jongen opzoeken: hij bestudeert zijn dossier en volgt hem vanop afstand. Uiteindelijk neemt hij hem alsnog als leerling aan. Terwijl Francis in hem een leermeester vindt, weet alleen Olivier welk pijnlijk verleden hen verbindt. Tussen beiden groeit een complexe verhouding waarin vertrouwen, schuld en het verlangen naar toenadering botsen met afstand en terughoudendheid.

In Le Fils krijgt opvoeding gestalte aan de werkbank, waar de verhouding tussen meester en leerling zich ontwikkelt tijdens het werken met hout. Olivier draagt daarbij meer over dan technische kennis alleen. Een vak uitoefenen vraagt geduld en aandacht, maar ook een manier van aanwezig zijn en omgaan met wat zich niet zomaar laat vormen. Tegelijk confronteert de aanwezigheid van Francis hem met een situatie waarin zijn meesterschap geen houvast biedt. Olivier moet een houding vinden zonder vooraf te weten welke de juiste is.

De gebroeders Dardenne blijven met hun camera dicht bij Oliviers lichaam. Wat onuitgesproken blijft, tekent zich af in zijn gebaren en in de momenten waarop hij zich tot Francis wendt. De film toont meesterschap en opvoeding niet als een vaste methode, maar als een aandachtige praktijk waarin telkens opnieuw naar een juiste houding tegenover de ander moet worden gezocht. Ook voor de kijker blijft de film open en weerbarstig. Hij verklaart zijn personages niet en stuurt evenmin aan op een eenduidige lezing van hun handelen.

Op deze avond verzorgt Jonas Nicolai een korte inleiding waarin hij de film situeert binnen het werk van de Dardennes en enkele aanknopingspunten voor het kijken meegeeft. Na de film verzorgt Jan Masschelein, redacteur van *De lichtheid van het opvoeden*, een nabespreking waarin hij reflecteert op wat de film ons via maakpraktijken laat zien over opvoeding en wat het betekent om opvoeder te zijn.

13 APR 2027

CINEMA LUMIÈRE (BRUGGE)



The Colour Room

2021 - 108 minuten - fictie

Inleiding om 19u15, aanvang film om 19u30 met nabespreking.

REGIE: Claire McCarthy

MET: Phoebe Dynevor, Matthew Goode & Kerry Fox

THEMA: emancipatie

INLEIDING: Matthijs Degraeve

NABESPREKING: Ophelia Bostyn



Tickets & info via <https://lumiere-brugge.be/>

In het industriële Stoke-on-Trent van de jaren twintig werkt Clarice Cliff in een aardewerkfabriek waar decorateurs, schilders en modellers elk een kleine schakel vormen binnen een veel groter productieproces. Terwijl het werk sterk is opgedeeld en ieders rol nauwkeurig is afgebakend, zoekt Clarice voortdurend naar mogelijkheden om nieuwe vaardigheden te verwerven. Gedreven door nieuwsgierigheid en volharding beweegt ze zich van de decoratieafdeling naar de ontwerpstudio, waar ze stap voor stap een plaats weet te veroveren in een omgeving die weinig ruimte laat voor jonge vrouwen met ambitie.

Gebaseerd op het leven van de Britse keramiekontwerpster Clarice Cliff volgt The Colour Room haar opmars binnen een sector die wordt gekenmerkt door uitgesproken hiërarchieën en vastgeroeste verwachtingen. De film toont hoe zij zich niet neerlegt bij de taken die haar worden toegewezen, maar telkens opnieuw probeert haar kennis uit te breiden. Haar traject verloopt niet zonder weerstand. Werkgevers en collega's kijken met argwaan naar haar ideeën, die afwijken van wat als commercieel veilig en esthetisch wenselijk wordt beschouwd.

De film schenkt veel aandacht aan de wereld van de aardewerkindustrie, waarin ontwerp, productie en verkoop nauw met elkaar verweven zijn. Elke vaas, schaal of theepot komt tot stand via een opeenvolging van gespecialiseerde handelingen die door verschillende arbeiders worden uitgevoerd. Door deze processen nadrukkelijk in beeld te brengen, laat McCarthy zien hoe ambachtelijke kennis zich ontwikkelt binnen een collectieve praktijk en hoe vernieuwing voortbouwt op bestaande technieken en materialen. Clarices traject maakt daarbij zichtbaar hoe toegang tot vakkennis en creatieve verantwoordelijkheid bestaande verwachtingen kan uitdagen.

Voorafgaand aan de vertoning staat Matthijs Degraeve kort stil bij de arbeiderscontext en de rol van vrouwen in het industriële Engeland van het interbellum. Na de film reflecteert Ophelia Bostyn op de economische positie van ambachtsmensen en de rol van vakkennis, creativiteit en ondernemerschap in processen van emancipatie.

24 JUN 2027
DECINEMA (ANTWERPEN)



Apagada - A Combmaker's Tale

2024 - 21 minuten | 2020 - 11 minuten

Inleiding om 19u15, aanvang films om 19u30 met nabespreking.

REGIE: *Unfold + Alexandre Humbert*

MET: *Antun Penezić & Mara Danica Penezić | Cristiana Baretton, Anjo Dely Duarte Da Gama, Larissa Ye'Padiho Mota en anderen*

THEMA: *innovatie*

INLEIDING: *Jouke Verlinden*

NABESPREKING: *Claire Warnier & Dries Verbruggen*

Tickets & info via <https://decinema.be/>

**DE
CINEMA**

+ **Yarigai** (17 min), een film over ambachten die dreigen te verdwijnen

Regie: *Sembo Roeterink & Mika Leeftang*

Valt innovatie te rijmen met de kernwaarden van ambachtelijke praktijken en hun erfgoed? Is het per definitie een radicale breuk met traditie, of kan het ook een manier zijn om die te vernieuwen en verder te zetten? Op deze avond brengen we twee kortfilms van Unfold en Alexandre Humbert samen die elk op hun eigen manier ingaan op de relatie tussen verleden en toekomst.

In *A Combmaker's Tale* ontmoeten we Antun Penezić, de laatste kammenmaker van Kroatië. Op 82-jarige leeftijd nadert hij zijn pensioen, zonder opvolging in zicht. Op dat kantelpunt krijgt hij gezelschap van Franka, een robot die zoveel mogelijk van hem probeert te leren. Hun ongewone samenspel brengt twee werelden samen en zorgt voor een intrigerende ontmoeting tussen mens en machine. Terwijl Antuns verhaal geworteld is in een reële ambachtelijke praktijk, introduceert Franka een speculatieve laag die het verhaal licht absurd en tegelijk scherp maakt.

Apagada vertrekt vanuit een ander kantelpunt. Na de brand van het Nationaal Museum in Rio de Janeiro werken ontwerpers, onderzoekers en ambachtsmensen samen om verwoeste artefacten opnieuw te maken. Traditionele keramische technieken worden er geconfronteerd met nieuwe technologieën die iets nieuws mogelijk maken en vragen oproepen over de bredere betekenis van cultureel erfgoed. Het opnieuw maken van de objecten brengt zo niet alleen tastbare vormen terug, maar ook de verhalen en wereldbeelden die ermee verbonden zijn.

Voorafgaand aan deze films vertonen we *Yarigai* van Sembo Roeterink en Mika Leeftang. Deze documentaire portretteert drie beoefenaars van ambachten die dreigen te verdwijnen en richt de blik op de voldoening en betekenis die in hun werk besloten liggen. Daarmee vormt de film een passende aanloop naar de hoofdfilms, waarin innovatie wordt benaderd vanuit praktijken die hun plaats en betekenis zoeken in een veranderende wereld. De avond wordt ingeleid door *Jouke Verlinden*. Na de vertoning volgt een gesprek met *Dries Verbruggen en Claire Warnier van Unfold*, waarin wordt ingegaan op de gedeelde thema's en spanningen tussen de films, met ruimte voor vragen en uitwisseling.

**EEN INITIATIEF VAN CRAFTING FUTURES,
IN SAMENWERKING MET:**

**DE
CINEMA**

Maarschalk Gérardstraat 4,
2000 Antwerpen

lumière
Brugge

Sint-Jakobsstraat 36,
8000 Brugge

hand 
made in
brugge . |



V.U. Tim Dierickx (Crafting Futures) - Paardenmarkt 94, 2000 Antwerpen